

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ДОДЕЛУ ЕКО ЗНАКА ЗА ДЕТЕРГЕНТЕ ЗА ПРАЊЕ ВЕША

Критеријуми за доделу Еко знака за детергенте за прање веша имају за циљ да:

- 1) промовишу производе са умањеним негативним утицајем на живи свет у води, који садрже ограничену количину опасних материја и чије перформансе су испитане;
- 2) смање потрошњу енергије при прању, промовисањем производа који су ефикасни на нижим температурама.

У оквиру сваког критеријума наводе се посебни захтеви за процену и проверу.

Када је могуће, испитивање треба да спроведу лабораторије које испуњавају опште захтеве наведене у стандарду SRPS ISO/IEC ISO 17025 или другим еквивалентним стандардима.

По потреби, могуће је употребити методе испитивања које се разликују од метода назначених за сваки критеријум ако орган надлежан за оцену захтева за добијање Еко знака, прихвати њихову еквивалентност.

Додатак I даје референцу ка бази података о састојцима детергената DID1 у којој се наводе најчешће коришћене супстанце које улазе у састав детергената. Употребљава се да би се добили подаци за израчунавање критичне запремине разблажења CDV2 и за оцену биоразградљивости супстанци које се додају детергентима. Када је реч о супстанцама које нису обухваћене DID листом, наводе се смернице за израчунавање или екстраполацију релевантних података. Ажурна верзија DID листе доступна је на одговарајућој интернет страници Еко знака ЕУ.

Изјаве, документација, извештаји о испитивању, или други докази којима се доказује усаглашеност са критеријумима, потичу од подносиоца захтева и/или његовог/их добављача и/или њиховог/их добављача, итд.

По потреби, доставља се и додатна документација и врше независне провере.

Детергенти обухватају универзални детергент или детергент за прање обојеног веша осим ако није првенствено намењен за осетљива влакна и продаје се као такав.

Усаглашеност са еколошким критеријумима захтева се за супстанце које улазе у састав производа, чији је масени удео једнак или већи од 0,010% формулације детергента.

Када су у питању конзерванси, средства за бојење и мириси, проверава се усаглашеност са критеријумима без обзира на њихову концентрацију, изузев за критеријум 4б) о искљученим или ограниченим супстанцама и смешама.

Додате супстанце обухватају све супстанце у производу укључујући и адитиве (нпр. конзервансе или стабилизаторе) у састојцима.

Нечистоће које настану при производњи сировина и чија концентрација износи $> 0,010$ масеног удела у коначном саставу такође морају да испуњавају ове критеријуме.

Ако се у упутствима за дозирање на паковању наводе спецификације за претпрање и накнадно прање (поред нормалног, једнократног прања), укупна доза (претпрање + прање) такође мора да испуњава еколошке критеријуме.

Ако производ садржи фолију која се раствара у води и која се не одстрањује пре прања, та се фолија у свим захтевима сматра саставним делом производа.

Функционална јединица за ову групу производа изражава се у g/kg веша (грами по килограму веша).

Доза за универзалне детергенте и детергенте за прање обојеног веша коју произвођач препоручује потрошачима, за воду тврдоће $2,5 \text{ mmol CaCO}_3/\text{l}$ и за „уобичајено прљав” веш узима се као референтна доза за израчунавање еколошких критеријума и за испитивање перформанси прања. За универзалне детергенте и детергенте за прање обојеног веша то се односи на дозу за количину од $4,5 \text{ kg}$ веша (суве тканине) у машини за прање веша. Универзални детергенти обухватају детергенте за обично прање белих тканина на свим температурама, а детергенти за прање обојеног веша обухватају детергенте за обично прање обојених тканина на свим температурама.

Доза за благе детергенте коју произвођач препоручује потрошачу за воду тврдоће $2,5 \text{ mmol CaCO}_3/\text{l}$ и за „умерено прљав” веш узима се као референтна доза за израчунавање еколошких критеријума и за испитивање перформанси прања. За благе детергенте то се односи на дозу за количину од $2,5 \text{ kg}$ веша (суве тканине) у машини за прање веша. Благи детергенти обухватају детергенте за прање осетљивих тканина, с тим што се течни детергенти за обично прање белих и обојених тканина не сматрају благим детергентима.

Ако се препоручена доза наводи за другачије количине прања од претходно наведених, референтна доза која се користи за израчунавање еколошких критеријума у сваком случају мора да одговара просечном пуњењу машине.

У случајевима да тврдоћа воде од $2,5 \text{ mmol CaCO}_3/\text{l}$ није релевантна за конкретно тржиште, подносилац захтева наводи дозу која је коришћена као референтна.

При достављању података о производу наводе се подаци о пуном саставу производа, наводе се: трговачки назив, хемијски назив, CAS број, DID број (број додате супстанце на DID листи, а употребљава се како би се утврдила усаглашеност са критеријумима под редним бројем 2. и 3.), подаци о додатим количинама (са водом и без ње), функцији и облику свих додатих супстанци (без обзира на концентрацију) у производу. Доставља се

узорак производа заједно са препорукама за дозирање и безбедносни листови за сваку додату супстанцу, у складу са националним законским прописима којима се уређује област управљања хемикалијама.

Делови А и Б листе DID доступни су на интернет страници Еко знака ЕУ:

– http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/did_list/didlist_part_a_en.pdf

– http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/did_list/didlist_part_b_en.pdf

Групу производа „детергенти за прање веша” чине детергенти за прање веша и средства за уклањање мрља пре прања у облику прашка, течности или било којем другом облику, који се продају и користе за прање тканина углавном у машинама за веш за домаћинство, али се не искључује њихова употреба у аутоматским и обичним перионицама веша.

Средства за уклањање мрља пре прања обухватају средства која се користе за непосредно наношење на тканину (пре прања у веш машини), али не обухватају средства за уклањање мрља која се дозирају у машинама за веш и која су намењена за друге намене сем наношења пре прања.

Ова група производа не обухвата производе који су дозирани у носачима као што су: листићи, тканине или други материјали нити помоћне материјале за прање који се користе без накнадног прања, као што су средства за уклањање мрља за тепихе и тапацирани намештај.

За доделу Еко знака, детергент за прање веша или средство за уклањање мрља пре прања мора да припада групи производа „детергенти за прање веша” и мора да испуњава критеријуме и с њима повезане захтеве за процену и проверу, одређене у овом прилогу.

Групи производа „детергенти за прање веша” додељена је шифра „006”.

Критеријуми се одређују за следеће аспекте:

- 1) Дозирање
- 2) Токсичност по живи свет у води: критична запремина разблажења (CDV)
- 3) Биоразградљивост органских материја
- 4) Искључене или ограничене супстанце и смеше
- 5) Захтеви у вези са паковањем
- 6) Учинак при прању (погодност за употребу)

7) Бодови

8) Информације за кориснике

9) Информације које се наводе на Еко знаку.

Критеријум 1 – Дозирање

Дозирање одговара препорученој дози у g/kg веша (прашак/ таблете) или ml/kg веша (течности). Користи се препоручена доза за воду тврдоће 2,5 mmol CaCO₃/l за уобичајено прљав веш (универзални детергенти, детергенти за прање обојеног веша) и умерено прљав веш (благи детергенти).

Доза не сме да премаши следеће вредности:

Врста производа	Доза, прашак/таблета	Доза/ течност, гел
Универзални детергент, детергент за прање обојеног веша	17,0 g/kg веша	17,0 ml/kg веша
Благи детергент	17,0 g/kg веша	17,0 ml/kg веша
Средство за уклањање мрља (искључиво пре прања)	2,7 g/kg веша	2,7 ml/kg веша(*)

() Процењена просечна доза која се користи за израчунавање CDV. Стварно дозирање зависи од количине мрља код сваког пуњења. Процењена доза се заснива на дози од 2 ml по примени и 6 примена код количине од 4,5 kg веша (за течна средства за уклањање мрља).*

Ако се дозе препоручују за претпрање и накнадно прање, укупна препоручена доза (претпрање + накнадно прање) мора да буде у складу са максималним дозвољеним нивоом дозирања.

Процена и провера: пун састав производа, заједно са етикетом или илустрацијом са упутствима за дозирање.

За све производе наводи се густина (g/ml) (или на паковању или у безбедносном листу).

Критеријум 2 – Токсичност по живи свет у води: критична запремина разблажења (CDV)

Критична запремина разблажења (CDVхронично) производа не сме бити већа од следећих граничних вредности:

Врста производа	CDVхронично
Универзални детергент, детергент за прање обојеног веша (све врсте).	35.000 l/kg веша
Благи детергент (све врсте)	20.000 l/kg веша
Средство за уклањање мрља (искључиво пре прања)	3.500 l/kg прања(*)
<p>(*) Гранична вредност се заснива на дози од 2 ml по примени и 6 примена код количине од 4,5 kg веша (течна средства за уклањање мрља). Производи који се дозирају као нпр. прашак или паста морају поштовати исту граничну вредност CDV.</p>	

Критична запремина разблажења (CDVхронично) израчунава се за све састојке (i) који улазе у састав производа, применом следеће једначине:

$$CDV_{\text{хронич.}} = \sum CDV_{(i)} = \sum \frac{\text{маса}_{(i)} \times DF_{(i)}}{TF_{\text{хронич.}(i)}} \times 1000$$

Где је:

маса = маса састојка по препорученој дози

DF = фактор разградљивости

TF = фактор хроничне токсичности супстанце како је наведено у листи DID.

Израчунавањем CDV морају се обухватити и конзерванси, средства за бојење и мириси који су присутни у производу, чак и када је њихова концентрација мања од 0,010% (100 ppm).

Процена и провера: подносилац захтева за доделу Еко знака (у даљем тексту: подносилац захтева) прилаже израчунавање CDVхронично производа. Табела за израчунавање вредности CDV доступна је на интернет страници Еко знака ЕУ.

Вредности параметара DF и TF морају бити вредности са списка базе података о састојцима детергената (листа DID). Ако се супстанца не налази на DID листи, параметри се израчунавају употребом смерница из дела Б листе DID, при чему се прилаже одговарајућа документација.

Критеријум 3 – Биоразградљивост органских материја

Садржај свих органских супстанци у производу, које нису аеробно биоразградљиве (нису брзо биоразградљиве) (aNBO) и/или нису анаеробно биоразградљиве (anNBO), не сме бити већи од следећих граничних вредности:

aNBO		
Врста производа	aNBO, прашак	aNBO, течност/гел
Универзални детергент, детергент за прање обојеног веша	1,0 g/kg веша	0,55 g/kg веша
Благи детергент	0,55 g/kg веша	0,30 g/kg веша
Средство за уклањање мрља (искључиво пре прања)(*)	0,10 g/kg веша	0,10 g/kg веша
(*) aNBO гранична вредност се заснива на дози од 2 ml по примени и 6 примена код количине од 4,5 kg веша за течна средства за уклањање мрља.		
anNBO		
Врста производа	anNBO, прашак	anNBO течност/гел
Универзални детергент, детергент за прање обојеног веша	1,3 g/kg прања	0,70 g/kg прања
Благи детергент	0,55 g/kg прања	0,30 g/kg прања
Средство за уклањање мрља (искључиво пре прања)(*)	0,10 g/kg прања	0,10 g/kg прања
(*) anNBO гранична вредност се заснива на дози од 2 ml по примени и 6 примена код количине од 4,5 kg веша, за течна средства за уклањање мрља.		

Процена и провера: подносилац захтева прилаже документацију о разградљивости сурфактаната као и прорачун aNBO и anNBO производа. Табела која се употребљава за израчунавање вредности aNBO и anNBO доступна је на интернет страници Еко знака ЕУ.

Треба навести референцу ка листи DID. Када је реч о додатим супстанцама које нису обухваћене DID листом, прилажу се релевантне информације из литературе или других извора, или одговарајући резултати испитивања, на основу којих се доказује њихова аеробна и анаеробна биоразградљивост, на начин који је описан у Додатку I.

Напомена: TAED се сматра анаеробно биоразградљивим.

Критеријум 4 – Искључене или ограничене супстанце и смеше

а) Одређени искључени састојци

Производ не сме да садржи следеће састојке, било као део формулације или као део било ког препарата укљученог у формулацију:

- фосфати
- EDTA (етилендиаминтетраацетат)
- нитромошуси и полициклични мошуси

Процена и провера: подносилац захтева за добијање Еко знака доставља испуњену и потписану изјаву о усклађености.

б) Опасне супстанце и смеше

Производ или било који његов саставни део не сме садржати супстанце или смеше са обавештењима о опасности и ознакама ризика које су дате у наставку, као ни супстанце које испуњавају неки од критеријума за упис на листу супстанци које изазивају забринутост.

Списак обавештења о опасности и ознака ризика:

Обавештење о опасности(1)	Ознака ризика(2)
H300 Смртоносно ако се прогута	R28
H301 Токсично ако се прогута	R25
H304 Може изазвати смрт ако се прогута и доспе до дисајних путева	R65
H310 Смртоносно у контакту са кожом	R27
H311 Токсично у контакту са кожом	R24
H330 Смртоносно ако се удише	R23/26
H331 Токсично ако се удише	R23
H340 Може да доведе до генетских дефеката	R46
H341 Сумња се да може да доведе до генетских дефеката	R68

H350 Може да доведе до појаве карцинома	R45
H350i Може да изазове карцином ако се удише	R49
H351 Сумња се да може да доведе до појаве карцинома	R40
H360F Може штетно да утиче на плодност	R60
H360D Може штетно да утиче на плод	R61
H360FD Може штетно да утиче на плодност. Може штетно да утиче на плод	R60/61/60-61
H360Fd Може штетно да утиче на плодност. Сумња се да може штетно да утиче на плод	R60/63
H360Df Може штетно да утиче на плод. Сумња се да може штетно да утиче на плодност	R61/62
H361f Сумња се да може штетно да утиче на плодност	R62
H361d Сумња се да може штетно да утиче на плод	R63
H361fd Сумња се да може штетно да утиче на плодност. Сумња се да може штетно да утиче на плод	R62-63
H362 Може да има штетно дејство на одојчад	R64
H370 Доводи до оштећења органа	R39/23/24/25/26/27/28
H371 Може да доведе до оштећења органа	R68/20/21/22
H372 Доводи до оштећења органа услед дуготрајног или вишекратног излагања	R48/25/24/23
H373 Може да доведе до оштећења органа услед дуготрајног или вишекратног излагања	R48/20/21/22
H400 Веома токсично по живи свет у води	R50
H410 Веома токсично по живи свет у води са дуготрајним последицама	R50-53
H411 Токсично по живи свет у води са дуготрајним последицама	R51-53
H412 Штетно за живи свет у води са дуготрајним последицама	R52-53
H413 Може да доведе до дуготрајних штетних последица по живи свет у води	R53

EUN059 Опасно по озонски омотач	R59
EUN029 У контакту са водом ослобађа токсични гас	R29
EUN031 У контакту са киселинама ослобађа токсични гас	R31
EUN032 У контакту са киселинама ослобађа веома токсичан гас	R32
EUN070 Токсично у контакту са очима	R39-41
Супстанце које изазивају сензибилизацију	
H334: Ако се удише може да доведе до појаве алергијских реакција, астме или проблема са дисањем	R42
H 317: Може да изазове алергијске реакције на кожи	R43
(1) CLP/GHS систем класификације хемикалија	
(2) DSD/DPD систем класификације хемикалија	

Критеријум се примењује на све састојке који су присутни у концентрацијама $\geq 0,010\%$ укључујући конзервансе, боје и мирисе.

Из наведеног захтева изузимају се оне супстанце или смеше које мењају своја својства у току обраде (нпр. нису више биолошки расположиве, хемијски се мењају тако да се претходно евидентирана опасност отклања).

Одступања

Следеће супстанце или смеше се посебно изузимају из датог захтева:

Subtilisin	H400: Веома токсично по живи свет у води	R50
Сурфактанти у укупним концентрацијама < 25% у финалном производу	H400: Веома токсично по живи свет у води	R50
Сурфактанти у укупним концентрацијама < 25% у финалном производу (*)	H412: Штетно за живи свет у води са дуготрајним последицама	R52-53

Биоциди који се користе као конзерванси (**)	H410 Веома токсично по живи свет у води са дуготрајним последицама	R50-53
	H411 Токсично по живи свет у води са дуготрајним последицама	R51-53
	H412: Штетно за живи свет у води са дуготрајним последицама	R52-53
Мириси	H412: Штетно за живи свет у води са дуготрајним последицама	R52-53
Ензими (***)	H334: Ако се удише може да доведе до појаве алергијских реакција, астме или проблема са дисањем	R42
	H317: Може да изазове алергијске реакције на кожи	R43
Катализатори избељивања(***)	H334: Ако се удише може да доведе до појаве алергијских реакција, астме или проблема са дисањем	R42
	H317: Може да изазове алергијске реакције на кожи	R43
NTA као нечистоћа у MGDA и GLDA (****)	H351: Сумња се да може да доведе до појаве карцинома	R40
Оптички избељивачи (само за универзалне детергенте)	H413 Може да доведе до дуготрајних штетних последица по живи свет у води	R53

(*) Ово одступање је применљиво када су брзо разградљиви и анаеробно разградљиви.

(**) Наведено у критеријуму 4д). Ово се изузеће примењује под условом да биоакумулацијски потенцијал биоцида има $\log P_{ow}$ (кофицијент расподеле октанол/вода мањи од 3,0 или експериментално утврђен $BCF \leq 100$).

(***) Укључујући стабилизаторе и друге помоћне супстанце у препаратима.

(****) У концентрацијама које су мање од 1,0% у сировини све док је укупна концентрација у финалном производу мања од 0,10%.

Процена и провера: подносилац захтева прилаже податке о пуном саставу производа. Такође доставља изјаву о усклађености са овим критеријумом заједно с пратећом релевантном документацијом као што су изјаве о усаглашености потписане од стране добављача материјала и копије безбедносних листова за супстанце или смеше.

За сурфактанте који су изузети и испуњавају критеријум класификације за класу опасности H412, подносилац захтева за добијање Еко знака доставља документацију у вези са њиховом биоразградљивошћу, са одговарајућом референцом ка DID листи. Ако се супстанца не налази на DID листи, мора се дати одговарајућа референца ка информацијама

из литературе или других извора, или одговарајућим резултатима испитивања, као што је описано у додатку I.

в) Супстанце које изазивају забринутост

За супстанце које се, у складу са прописима којима се регулише управљање хемикалијама, налазе на Листи супстанци које изазивају забринутост, нису могућа изузимања из захтева, ако је концентрација датих супстанци у смешама $> 0.010\%$.

Процена и провера: подносилац захтева наводи одговарајућу референцу ка Листи супстанци које изазивају забринутост на дан подношења пријаве. Подносилац захтева доставља податке о тачном саставу производа. Подносилац захтева подноси изјаву о усаглашености са датим критеријумом заједно са одговарајућом документацијом, као што су изјаве о усаглашености које су потписали добављачи материјала и копије релевантних безбедносних листова за супстанце или смеше.

г) Одређене ограничене додате супстанце – мириси

Свака додата супстанца, која се производу додаје као мирис, мора се производити и третирати у складу са кодексом праксе Међународног удружења за мирисе (IFRA). Кодекс се може наћи на интернет страници IFRA: <http://www.ifraorg.org>. Произвођач мора поштовати препоруке за IFRA стандарда у вези са критеријумима за забрану, ограничену употребу и дефинисану чистоћу за материјале.

Супстанце мириса, које су предмет прописа којима се уређује област означавања детергената и које нису већ претходно искључене критеријумом 4б), као и остале мирисне супстанце класификоване као H317/R43 и/или H334/R42 не смеју бити присутне у количинама $\geq 0,010\%$ (≥ 100 ppm) по појединачој супстанци у коначном производу.

Процена и провера: подносилац захтева прилаже потписану изјаву о усаглашености којом се назначавача количина мириса у производу. Подносилац захтева прилаже и изјаву произвођача мириса којом се дефинише садржај сваке од супстанци присутних у мирисима које се налазе на листи у оквиру Прилога III, Део I уз Директиву Савета 76/768/ЕЕЗ, као и садржај (осталих) супстанци којима су приписана обавештења о опасности/ознаке ризика H317/R43 и/или H334/R42.

д) Биоциди

Производ може садржати биоциде само у сврху очувања производа и само у одговарајућој дози за ту намену. То се не односи на сурфактанте могу имати биоцидна својства.

Процена и провера: подносилац захтева прилаже копије безбедносних листова за све додате биоциде, заједно са информацијама о њиховој тачној концентрацији у производу.

Произвођач или добављач биоцида прилаже информације о дози која је неопходна за сврху очувања производа.

На паковању или на други начин не могу се наводити тврдње да производ има антимикуробно дејство.

Процена и провера: подносилац захтева прилаже текстове и планирани спољашњи изглед, који се употребљавају на свакој врсти паковања, и/или узорак свих различитих врста паковања.

Критеријум 5 – Дозирање

а) Однос између масе и учинка (WUR – Weight Utility Ratio)

Однос масе/учинка (WUR) производа не сме премашити следеће вредности:

Врста производа	WUR (g/kg веша)
Прашкови	1,2 g/kg веша
Остало (течности, гел, таблете, капсуле)	1,5 g/kg веша

WUR се израчунава само за примарно паковање и израчунавање се врши за сваки производ унутар вишеккомпонентног система (укључујући поклопце, запушаче и ручне пумпе/распршиваче) употребом формуле:

$$WUR = \sum [(W_i + U_i) / (D_i * r_i)]$$

Где је:

W_i = маса (g) компоненте паковања (i), укључујући етикету ако постоји.

U_i = маса (g) нерециклираног (необрађеног) материјала у компоненти паковања (i). Ако удео рециклираног материјала у компоненти паковања износи 0%, онда је $U_i = W_i$.

D_i = број функционалних јединица које су садржане у компоненти паковања (i).
Функционална јединица = доза у g/Kg веша.

r_i = број рециклирања, тј. број који показује колико пута је компонента паковања (i) искоришћена за исту намену на основу система поврата амбалаже или поновног пуњења. $r = 1$ ако се паковање не користи поново за исту намену. Ако се паковање поново користи, r добија вредност 1 осим ако је подносилац захтева у могућности да докаже већи број.

Изузеци

Из датог захтева се изузима пластично/папирно/картонско паковање које садржи више од 80% рециклираног материјала или више од 80% пластике из обновљивих извора.

Паковање се сматра рециклираним ако су сировине, које су употребљене за његову производњу, прикупљене од произвођача паковања у фази дистрибуције или у фази потрошње. Када сировине представљају индустријски отпад из производног процеса самог произвођача материјала, материјал се не сматра рециклираним.

Процена и провера: подносилац захтева прилаже израчунавање WUR за производ. Табела за израчунавање доступна је на интернет страници Еко знака ЕУ. Подносилац захтева прилаже попуњену и потписану изјаву о садржају рециклираног материјала или материјала из обновљивих извора у паковању. За одобрење амбалаже за поновно пуњење, подносилац захтева и/или трговац на мало документује да ће поновна пуњења/да су поновна пуњења доступна на тржишту за куповину.

б) Пластично паковање

За пластично паковање могу се употребити само фталати за које је у тренутку подношења пријаве извршена оцена ризика и који нису класификовани у складу са критеријумом 4б) (и њиховом комбинацијом).

в) Означавање пластичне амбалаже

Да би се омогућила идентификација различитих делова паковања за рециклажу, пластични делови у примарном паковању морају бити означени у складу са стандардом DIN 6120, Део 2 или другим одговарајућим стандардом. Из датог захтева изузимају се поклопци и пумпице.

Процена и провера: подносилац захтева прилаже попуњену и потписану изјаву о усаглашености.

Критеријум 6 – Учинак при прању (погодност за употребу)

Производ мора испуњавати захтеве за учинак при прању (перформансе), који су дефинисани за одговарајућу врсту производа у складу са најновијом верзијом испитивања учинка детергената за веш са Еко знаком ЕУ и који су доступни на Интернет страни за ЕУ Еко знак (на линку за производну групу „детергенти за веш”/испитивања перформанси):

<http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/products-groups-and-criteria.html>

Процена и провера: {подносилац захтева прилаже извештај о испитивању у којем се наводи да производ испуњава минималне захтеве из тог испитивања.

Критеријум 7 – Бодови

1) Универзални детергенти, детергенти за прање обојеног веша

Неопходно је да се остваре најмање 3 бода, у складу са датом табелом. Највећи број бодова за производе који се користе у хладној води је 8, за производе који делују при ниским температурама је 7, а за остале производе 6.

		Број поена
Температурни профил	Производ који се користи у хладној води (учинак прања је документован на $\leq 20\text{ }^{\circ}\text{C}$)	2P
	Производ који делује при ниским температурама (учинак прања је документован на $> 20\text{ }^{\circ}\text{C}$ до $< 30\text{ }^{\circ}\text{C}$)	1P
Максимална доза	Максимална доза $\leq 14\text{ g/kg}$ веша (прашак, таблете) или $\leq 14\text{ ml/kg}$ прања (течност, гел)	2P
	Максимална доза $\leq 16\text{ g/kg}$ веша (прашак, таблете) или $\leq 16\text{ ml/kg}$ веша (течност, гел)	1P
CDV	CDVхронично $< 25\ 000\text{ l/kg}$ веша	2P
	CDVхронично између $25\ 000$ до $30\ 000\text{ l/kg}$ веша	1P
aNBO	aNBO $< 75\%$ граничне вредности	1P
anNBO	anNBO $< 75\%$ граничне вредности	1P
Минимални број бодова које је неопходно прикупити за Еко знак		3P

2) Благи детергенти

Неопходно је да се остваре најмање 3 бода, у складу са датом табелом. Највећи број бодова за производе који се користе у хладној води је 8, за производе који делују при ниским температурама је 7, а за остале производе 6.

		Број поена
Температурни профил	Производ који се користи у хладној води (учинак прања је документован на $\leq 20\text{ }^{\circ}\text{C}$)	2P
	Производ који делује при ниским температурама (учинак прања је документован на $> 20\text{ }^{\circ}\text{C}$ до $< 30\text{ }^{\circ}\text{C}$)	1P
Максимална доза	Максимална доза $\leq 14\text{ g/kg}$ веша (прашак, таблете) или $\leq 14\text{ ml/kg}$ прања (течност, гел)	2P

	Максимална доза ≤ 16 g/kg веша (прашак, таблете) или ≤ 16 ml/kg прања (течност, гел)	1P
CDV	CDVхронично < 15.000 l/kg веша	2P
	CDVхронично између 15.000 до 18.000 l/kg веша	1P
aNBO	aNBO $< 75\%$ граничне вредности	1P
anNBO	anNBO $< 75\%$ граничне вредности	1P
Минимални број бодова које је неопходно прикупити за Еко знак		3P

Процена и провера: израчунавање збира бодова сакупљених за производ. Таблица за израчунавање за ову калкулацију је доступна на веб сајту Еко знака ЕУ.

Критеријум 8 – Информације за потрошаче

а) Упутства о дозирању

Препоручено дозирање мора се посебно назначити за „уобичајено“ и „јак“ прљав веш и за различите степене тврдоће воде и према потреби у односу на масу веша. Напомена: Не примењује се на средства за уклањање мрља.

Препоручено дозирање за најмањи степен тврдоће воде (мека вода) за уобичајено запрљан веш и највиши степен тврдоће воде (тврда вода) за јако запрљан веш не сме се разликовати за више од фактора 2. Напомена: Не примењује се на средства за уклањање мрља.

Референтно дозирање које се користи за тестирање учинка прања и процену испуњавања еколошких критеријума за састојке, мора бити исто као и препоручено дозирање на паковању за „уобичајено запрљан“ веш и за воду тврдоће $2,5 \text{ mmol CaCO}_3/\text{l}$.

Ако је у препоруке укључена једино тврдоћа воде нижа од $2,5 \text{ mmol CaCO}_3/\text{l}$, максимална доза препоручена за „уобичајено запрљано“ мора да буде нижа од препоручене дозе која се користи за тестирање учинка прања (тврдоћа воде $2,5 \text{ mmol CaCO}_3/\text{l}$).

б) Информације на паковању

На паковању и/или информационом листу производа са Еко знаком у оквиру групе производа „детергенти за прање“, осим за средства за уклањање мрља пре прања, морају се навести следеће (или еквивалентне) препоруке за прање. Препоруке могу бити у облику текста или симбола:

- Прати на најнижој препорученој температури
- Прати увек када је машина напуњена
- Количину одмерити у складу са упутствима за дозирање и користити одговарајућу дозу у складу са тврдоћом воде и степеном запрљања.
- Уколико сте алергични на кућну прашину, увек перите постељину на 60 °C. Повећајте температуру прања на 60 °C у случају заразних болести.
- Употребом овог производа означеног Еко знаком, у складу са упутствима за дозирање, допринећете смањењу загађења воде, смањењу настанка отпада и смањењу потрошње енергије.

в) Тврдње на паковању

Уопштено, тврдње на паковању (нпр. тврдње о ефикасности при ниским температурама, тврдње о уклањању одређених врста мрља, тврдње о користи за одређене врсте или боје текстилних производа или друге тврдње о посебним својствима/користима производа) обавезно је доказати одговарајућим испитивањем учинка.

На пример, ако се на производу наводи тврдња да је производ ефикасан на температури од 20 °, испитивање учинка мора се извршити на температури ≤ 20 ° (и у складу са тим за друге температуре испод 30 °C).

На пример, ако се на производу наводи тврдња да је производ ефикасан при уклањању одређених врста мрља, дата тврдња мора се доказати одговарајућим испитивањем учинка.

г) Информације на амбалажи – додатни захтеви за средства за уклањање мрља

Уклањање мрља за које није спроведено никакво испитивање учинка се не сме навести као тврдња на производу.

Процена и провера за тачке а) – г): подносилац захтева прилаже узорак етикете производа и изјаву о усклађености са овим критеријумом. Тврдње о производу доказују се кроз одговарајуће извештаје о испитивањима или другу релевантну документацију.

Критеријум 9 – Информације које се наводе на Еко знаку

Опциони део Еко знака са простором за текст садржи следећи текст:

- „смањен утицај на живи свет у води”,
- „ограничене опасне супстанце”,

– „испитане перформансе”.

Процена и провера: подносилац захтева доставља примерак Еко знака.

ТЕХНИЧКИ ДОДАТАК

Додатак I

Листа из базе података о састојцима детергената (DID листа)

Листа DID (део А) је списак који садржи информације о токсичности по живи свет у води и биоразградљивости додатих супстанци које се уобичајено користе у детергентима. Листа садржи информације о токсичности и биоразградљивости различитих супстанци које се користе у производима за прање и чишћење.

Списак није коначан али се у делу Б листе DID наводе смернице за одређивање релевантних параметара израчунавања за супстанце које нису обухваћене DID листом (нпр. фактор токсичности (TF) и фактор разградљивости (DF) који се користе за израчунавање критичне запремине разблажења).

Списак је општи извор информација, при чему се супстанце које се налазе на листи DID не одобравају аутоматски за употребу у производима са Еко знаком. Листа DID (делови А и Б) доступна је на интернет страници Еко знака ЕУ.

Када је реч о супстанцама за које не постоје подаци о токсичности по живи свет у води и разградљивости, може се употребити структурна аналогија са сличним супстанцама како би се извршила оцена фактора TF и DF. Такве структурне аналогије одобрава надлежни орган за Еко знак. Алтернативно, може се применити принцип најгорег могућег сценарија, користећи параметре у наставку:

Најгори могући сценарио:

Састојак	Акутна токсичност			Хронична токсичност			Разградња		
	LC50/EC50	SF(акутни)	TF(акутни)	NOEC*	SF(хронично)	TF(хронично)	D F	Аеробна	Анаеробна
„Назив”	1 mg/l	10 000	0,0001			0,0001	1	P	N

* Ако нема прихватљивих података о хроничној токсичности, ове колоне остају празне. У том случају TF(хронично) се дефинише као једнак са TF(акутни).

Документација о брзој биоразградљивости:

За брзу биоразградљивост, користе се одговарајуће методе испитивања дефинисане прописима којима је дефинисана област управљања хемикалијама.

Документација о анаеробној биоразградљивости:

Референтно испитивање за анаеробну разградљивост је SRPS EN ISO 11734, ECETOC број 28 (јун 1988. године), OECD 311 или одговарајућа метода испитивања, уз захтев од 60% потпуне разградљивости под анаеробним условима. Могу се употребити методе испитивања којима се симулирају услови у релевантној анаеробној средини како би се доказало да је под анаеробним условима постигнута потпуна разградљивост од 60%.

Екстраполација за супстанце које нису обухваћене листом DID:

Ако се додатне супстанце не наводе на DID листи могуће је применити следећи приступ како би се обезбедила неопходна документација о анаеробној биоразградљивости:

1) Употреба прихватљиве екстраполације. Резултати испитивања који су добијени за једну сировину користе се за екстраполацију потпуне анаеробе разградљивости структурно повезаних сурфактаната. Ако је анаеробна биоразградљивост потврђена за један сурфактант (или за групу хомолога), у складу са листом DID, може се претпоставити да је слична врста сурфактанта исто тако анаеробно биоразградљива (нпр. C12-15 A 1-3 EO сулфат [DID број 8] је анаеробно биоразградљив, а слична анаеробна биоразградљивост се може претпоставити и за C12-15 A 6 EO сулфат). Ако је анаеробна биоразградљивост потврђена за сурфактант употребом одговарајуће методе испитивања, може се претпоставити да је слична врста сурфактанта исто тако анаеробно биоразградљива (нпр. подаци из литературе који потврђују анаеробну биоразградљивост сурфактаната из групе алкилестер амонијумових соли могу се употребити као доказ за сличну анаеробну биоразградљивост других кватернерних амонијумових соли које садрже естарске везе у алкилном(им) ланцу(има)).

2) Спровести испитивања за проверу анаеробне разградљивости. Ако је неопходно ново испитивање, спровести испитивање за проверавање анаеробне разградљивости применом SRPS EN ISO 11734, ECETOC број 28 (јун 1988. године), OECD 311 или друге одговарајуће методе.

3) Спровести испитивање разградљивости са мањом дозом. Ако је неопходно ново испитивање, и ако се током испитивања за проверавање анаеробне разградљивости јавила потешкоћа (нпр. инхибиција услед токсичности супстанце која се испитује), поновити испитивање употребом мање дозе сурфактанта и пратити разградњу мерењима 14C или хемијском анализом. Испитивање са мањом дозом може се спровести применом OECD 308 (август 2000. године) или друге еквивалентне методе.